

BIZKAIKO LURRALDE HISTORIKOKO ETA ESKUALDEETAKO LEHIAKORTASUNAREN DIAGNOSTIKOA 2025

Laburpen exekutiboa

Txostena online eskuratzea

Bizkaiko Lurralde Historikoko Lehiakortasunaren 2025eko Diagnostiko osoa PDFn dago eskuragarri, gaztelaniaz eta euskaraz, Orkestraren web orrian:

<https://www.orquestra.deusto.es/eu>

DOI: <https://doi.org/10.18543/OJMF3329>

Bizkaiko Lehiakortasunaren Behatokitako sarbidea

Txosten honetan aurkeztu ditugun adierazleen eguneratzeak, denbora errealean, helbide honetan kontsulta ditzakezu:

<https://www.orquestra.deusto.es/>

[bizkaiaorekansakonduz-observatory/eu/](https://www.orquestra.deusto.es/bizkaiaorekansakonduz-observatory/eu/)

© Carla Peletier, Edurne Magro, Mikel Navarro, Rakel Vázquez

© Lehiakortasunerako Euskal institutua - Deusto Fundazioa

Mundaiz 50, E-20012, Donostia-San Sebastián
Tel.: 943 297 327. Fax: 943 279 323
comunicacion@orquestra.deusto.es
www.orquestra.deusto.es

© Deustuko Unibertsitateko Argitalpenak

1 posta-kutxa - 48080 Bilbao

Helbide elektronikoa: publicaciones@deusto.es

Laburpen exekutiboa

Analisi esparrua eta lurraldearen testuingurua

Bizkaiko ongizatea helburu duen lehiakortasunaren hirugarren diagnostikoa dugu hau. Diagnostikoa bi urtean behin egiten da, Orkestrak garatutako esparru analitikoan oinarrituta, eta **Bizkaiko Lehiakortasunaren Behatokia** jasota dauden datuez baliatuta. Oraingo honetan, analisiak bi alderdiri begiratu die nagusiki. Alde batetik, azken txostenaz geroztik Bizkaiko Lurralde Historikoak izan duen bilakaerari erreparatu dio, eta bilakaera hori EAEkoarekin, Espainiakoarekin, EB-27koarekin eta Alemaniakoarekin alderatu du. Beste alde batetik, **Bizkaia Orekan Sakonduz** egitasmoak lurraldearen garapen orekatua sustatzeko eginkizuna duenez, analisiak Bizkaiko eskualdeek azken hamar urteetan izan duten bilakaera agerian utzi nahi izan du, lehiakortasunari eta ongizateari dagokienez.

Azterketaren emaitzak interpretatzeko orduan, oso kontuan hartu behar dira Bizkaiko testuinguruaren berezitasunak:

- **Sozio-demografia:** Bizkaiak EAEko biztanleriaren % 52 hartzen du, eta dentsitate demografiko handia du; horrek konektagarritasuna eta berrikuntza errazten ditu. Baina zahartze tasa handia du (% 24,8), eta, gainera, gora egiten jarraitzen du, nahiz eta atzerritar jatorriko biztanleria ere hazi egin den.
- **Ekoizpen egitura:** Bizkaiak egitura sendoa du, Merkataritza Zerbitzu Aurreratuetan espezializatuta dagoelako (enpleguaren % 13,8 sortzen du jarduera horrek). Jarduera horretako enpleguak eta Balio Erantsi Gordinak bilakaera positiboa izan dute, beste lurralde batzuetan baino gehiago hazi baitira. Baina, beste lurralde batzuetan bezala, industria sektorea pisua galtzen ari da. Ondorioz, industriaren eta zerbitzu aurreratuen pisu konbinatua (enpleguaren % 29,6 eta BEGaren % 38) EB-27ko batezbestekoaren antzekoa da. Horrek adierazten du zerbitzuetako espezializazioa industriaren dezelerazioa konpentsatzen ari dela. Ekoizpenaren espezializazio horrek enpresen tamaina baldintzatzen du, merkataritza zerbitzu aurreratuek tamaina txikiagoko unitateak dituztelako ezaugarri. Gainera, industria sektoreko enpresen batez besteko tamaina beste lurralde batzuetakoa baino txikiagoa da, nahiz eta joera gorakorra den.

2020ko krisiaren ondoren, Bizkaiak bere erresilientzia ekonomikoa sendotu al du? Nola islatu da hori ongizatean?

Diagnostikoak berresten digu pandemiaren ondoren **Bizkaiak bere erresilientzia ekonomikoa sendotu** duela, eta, ildo horretatik, susperraldi sendoa erakutsi du, bai errendimendu ekonomikoan eta bai enpresen errentagarritasunean. BPGak haz-

ten jarraitu du eta produktibitatea bereziki handia da, batez ere zerbitzu aurreratuen sektoreak egiten duen ekarpenagatik. Horrek enpresa errentagarritasun handia eta orain arteko bilakaera positiboa ekarri ditu. Bizkaian, halaber, nabarmena da enpresa txiki eta ertain berritzaileen proportzioa (% 47,2), eta azken aldian gora egin du produktu berrikuntzak. Bestalde, hazkunde handiko enpresen sorrera beste lurralde batzuetan baino gehiago hazi da azken bi urteetan. Hori guztia oso lagungarria da lurraldearen etorkizuneko erresilientziarako.

Erresilientzia ekonomikoak **pertsonen ongizate handiagoa** ekarri du: errentaren adierazleek bilakaera positiboa izan dute eta ez dute desberdintasunik sortu, bizi itzaroparen datua bikaina da, eta langabezia tasak behera egiten jarraitzen du.

Zein da lehiakortasunerako eta ongizaterako palanka nagusien bilakaera Bizkaian?

Bizkaiak indargune nabarmenak ditu lehiakortasun esparruko hainbat palankatan, eta horietan oinarritzen da lurraldearen lehiakortasuna:

- **Giza kapitala:** Bizkaia liderra da pertsonen gaitasunetan: 25-64 urteko biztanleen % 79,8k goi mailako bigarren hezkuntza edo hirugarren mailako hezkuntza du, eta etengabeko ikaskuntza mailak (% 20,3) beste lurralde batzuetakoak baino nabarmen handiagoak dira.
- **Finantzaketa eta inbertsioa:** Finantza egoera gero eta onbideratuagoa da, eta hori sektore pribatuaren ondare garbian eta tokiko administrazio publikoaren zorpetze txikian ikus daiteke. Egoera horrek etorkizuneko inbertsioa errazten du.
- **Gizarte konfiantza:** Pertsonenganako konfiantza beste lurralde batzuetan baino handiagoa da, besteak beste, EB-27n edo Alemanian baino handiagoa. Ezaugarri horrek negozioak eta berrikuntza errazten ditu.
- **Jakintza:** I+Gko inbertsioan, aldea murriztu egin da, azken bi urteetan BPGaren gaineko gastuaren ehunekoa EB-27ko batezbestekoa baino azkarrago hazi baita, nahiz eta Alemaniaren eta erreferentziazko beste lurralde batzuen azpitik jarraitzen duen (% 1,9 eta % 3,1, hurrenez hurren).

Nola dago Bizkaia lurralde orekari dagokionez, eskualdeen aniztasuna kontuan hartuta?

Bizkaia lurralde **orekatu samarra da ongizatearen ikuspegitik**, eskualdeak heterogeneoak badira ere, bai ikuspegi geo-demografikotik eta bai ekonomikotik. Azken hamarkadan, eskualde guztiek hobetu dute beren ongizate maila, eta eskualdeen arteko aldeak murriztu egin dira, batez besteko errenta pertsonalari begiratuta. **Ekonomia eta enpresa emaitzetan ere aldeak murrizten ari dira**, bereziki enpresa errentagarritasunean.

Lehiakortasun palankei dagokienez, nabarmentzekoak dira **giza kapitalean** lurralde orekan izan diren aurrerapenak, enplegu tasan eta gazteen gaikuntzan, esate baterako, kokapena ona baita eta eskualdeen arteko aldeak murrizten ari baitira. Azken adierazle horretan zerbitzu aurreratuen pisu handiena duten eskualdeak nabarmentzen dira bereziki. **Jakintzaren** eremuan ere desberdintasunak murriztu egin dira, eskualde gehienetan I+Gko gastua eta jakintzan intentsiboak diren zerbitzue-

tako enplegua handitu direlako. Azkenik, enpresen **finantza egoera** ia eskualde guztietan hobetu da, ekoizpen egitura edozein dela ere.

Nola egin da aurrera lurraldearen erronka nagusietan?

Aurrerapenak aurrerapen, aurreko txostenetan identifikatutako erronka garrantzitsuak ez dira desagertu. Kontuan hartu behar da erronka horiek Bizkaiko egiturazko inguruneari lotuta daudela:

- **Gizarte eta demografia trantsizioa:** Zahartzea egiturazko erronka da oraindik ere, eta gero eta handiagoa, Bizkaiko eskualde guztietan.
- **Energia eta klima trantsizioa:** Azken bi urteetan aurrerapausoak eman dira berotegi efektuko gas isurien murrizteko, baina isuri horien balioak Europako batzbestekoaren gainetik daude oraindik ere, Bizkaian handiagoa baita industria sektorearen pisua. Aurrerapen hori modu orekatuan gertatzen ari da eskualdeen artean.
- **Nazioartekotzea:** Nazioartekotzeari dagokionez, arriskutsuak dira ikusten ari garen gero eta ziurgabetasun geopolitiko handiagoa eta lurralde historikoak sektore helduetan (energia eta metalurgia) esportatzaile handi gutxi batzuekiko duen mendekotasuna. Horregatik, oso garrantzitsua da enpresa txiki eta ertain esportatzaile erregularrei laguntzea. Enpresa horiek bilakaera positiboa izan dute azken urteetan. Gainera, nabarmendu behar da nazioartekotze adierazleetan eragina dutela Bizkaiak zerbitzu aurreratueta duen espezializazio handiagoak eta enpresen tamaina txikiagoak.

Lehiakortasun jasangarrirako gomendioak

Bizkaia **lurralde erresilientea da, ongizate eta gizarte kohesio handikoa, eta, gainera, lurraldea orekatuta dago**, baina bere ahultasunak lantzen jarraitu behar du eta lurralde aniztasuna kontuan hartu, etorkizuneko lehiakortasuna ziurtatzeko.

Horregatik, txostenak gomendio hauek proposatzen ditu (txostenean bertan zehaztasun handiagoz lantzen dira):

- **Enpresak sendotzea:** Enpresa txiki eta ertainek eskala handiagoa lortzea bultzatzea, enpresen arteko lankidetzaren eta bat egite prozesuen bidez, ekoizpen sareko enpresen tamaina txikiagoaren desabantaila gainditzeko.
- **Berrikuntza ereduak: DUI** ereduan (eginez eta elkarri eraginez ikastea) oinarritutako politikak sustatzen jarraitzea, besteak beste teknologiaren zabalkundea bultzatzeko, enpresen kudeaketa hobetzea, giza kapital aplikatua garatzea, ekoizpen sareak eta hurbileko bitarteko eragileak laguntzea, I+Gko politika horizontalak baino gehiagoak baitira lurraldeko enpresa txiki eta ertainen ezaugarriak kontuan hartuta.
- **Lurralde ikuspegia:** Denboran iraunkorrak izango diren eta tokiko testuinguru bakoitzaren berezitasunetara egokituko diren eskualde garapenerako estrategiak bultzatzen jarraitzea. Bizkaia lurralde anitza da, eta eskualde batzuek beren indarguneak babesteko eta ongi funtzionatzen duena ez aldatzeko politikak behar dituzte, esate baterako, hazkunde handiko enpresentzako pizgarriak aurreikustea edo azpiegitura adimendunak sendotzea. Beste eskualde batzuetan, ordea, beha-

rrezkoak dira egiturazko ahultasunak zuzentzeko politikak, biztanleria galtzeko eta zahartzerako joera gelditu nahi bada. Gainera, beharrezkoa da teknologia zabaltzeko eta enpresak sendotzeko eskualdeko nodoak bultzatzen jarraitzea, Lanbide Heziketa aurreratuko ikastetxeen eta garapen agentzien laguntzaz.

Orkestra

LEHIAKORTASUNERAKO
EUSKAL INSTITUTUA
DEUSTO FUNDAZIOA